Therapietrouw aan antibioticabehandeling bij patiënten met luchtweginfecties in de huisartspraktijk: een interventie onderzoek met factorieel opzet

Haio: FRANCK Barbara , U.A.
Promotor: COENEN Samuel , U.A.
Praktijkopleider: BAUWENS Tine , VAN BYLEN Sylvie

Context: Therapietrouw aan antibiotica (AB) in de huisartspraktijk is een probleem en is vermoedelijk van belang om resistentie aan AB te voorkomen. Interventies om therapietrouw te verbeteren, bleken nuttig voor chronische aandoeningen. Over interventies voor acute aandoeningen is veel minder bekend, bv. om therapietrouw aan antibiotica voor luchtweginfecties te verbeteren.

Onderzoeksvraag: Het doel van dit praktijkverbeterproject is het ontwikkelen van (een) haalbare en effectieve interventie(s) om de therapietrouw aan amoxicilline voorgeschreven voor luchtweginfecties te verbeteren op basis van eerder onderzoek, een parallel-lopende masterproef en feedback van patiënten, en het effect ervan nagaan in de opleidingspraktijk. De parallel-lopende masterproef beoogt met kwalitatieve onderzoeksmethoden de redenen van (gebrekkige) therapietrouw te achterhalen en de (minder) goede elementen van de interventie(s) te identificeren.

Methode: In een ori?nterend literatuuronderzoek werd gezocht naar interventies die therapietrouw bij patiënten met een acute ziekte verbeteren. Het effect van twee ontwikkelde interventies werd nagegaan in een enkel-blind gerandomiseerd interventie-onderzoek met 2x2 factorieel opzet. Van 1 september 2014 t.e.m. 15 maart 2015 werden patiënten die amoxicilline voorgeschreven kregen voor een luchtweginfectie in de opleidingspraktijk at random toegewezen aan een eerste interventie of niet en vervolgens aan een tweede of niet. Verschillen in therapietrouw tussen de studiegroepen werden afhankelijk van de grootte van de groepen geanalyseerd met chi-kwadraat of Fishers exacte test. Therapietrouw werd gemeten aan de hand van een vragenlijst, het ophalen van het AB bij de apotheker en de resterende pillen tellen. Zowel het ophalen, starten, uitnemen, drie keer per dag nemen en met regelmatige intervallen nemen van het AB werd gemeten.

Resultaten: Twee interventies werden ontwikkeld op basis van eerder onderzoek en feedback van patiënten: een informatiefolder en een medicatie-agenda in de vorm van een sticker. De enige apotheker, die de interventies toelichtte aan de patiënten, vond de interventies gemakkelijk te gebruiken en niet tijdrovend. Er kwamen 101 patiënten in aanmerking, waarvan er 47 konden gerandomiseerd worden en van 28 alle gegevens beschikbaar waren. Alle respondenten haalden hun AB op en zijn het AB gestart. De volledige therapietrouw verschilde tussen de interventiegroepen en hun respectievelijke controlegroepen. Bij alle patiënten blootgesteld aan ??n of beide interventies werd een volledige therapietrouw van 100% gemeten tegenover 75% in de controlegroep (p = 0,31).

Conclusie: Deze masterproef bevestigt dat de therapietrouw aan amoxicilline voor luchtweginfecties in de huisartspraktijk niet volledig is. De geteste folder en medicatie-agenda zijn allebei haalbare en mogelijk werkzame interventies om deze therapietrouw te verbeteren.